

Nota

Uitgesteld vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem Bilzen-Hoeselt – Tabaart

Programma van Maatregelen

Ons kenmerk :	ORTEC2302045
Auteurs :	Liesbet Van den Bruel Alexander Doucet Ward Decramer
Datum verslag :	15 januari 2026
Projectcode Onroerend Erfgoed :	2023K346 2023K89 2025D329 2025I121
Wettelijk depot :	D/2025/15.001/142

Coverfoto: overzichtsfoto op terrein Profiel 6 (PR6)

Auteurs & autorisatie:

Liesbet Van den Bruel (OE/ERK/Archeoloog/2015/00025)

Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)

Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)

Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00004)

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Wettelijk depot: D/2025/15.001/142

INHOUDSTAFEL

Deel 6: Programma van maatregelen	4
1 Beschrijvend gedeelte	4
1.1 Administratieve gegevens	4
2 Gemotiveerd advies.....	6
3 Programma van maatregelen	8
Ondertekening.....	9

Deel 6: Programma van maatregelen

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode Onroerend Erfgoed	2023K346 (bureauonderzoek; archeologienota ID 28627), 2023K89 fase 1 (landschappelijk bodemonderzoek; archeologienota ID 28627), 2023K89 fase 2 (landschappelijk bodemonderzoek), 2025D329 (verkennend archeologisch booronderzoek), 2025G182 (proefputtenonderzoek i.f.v. Steentijd artefactensites), 2025I121 (proefsleuvenonderzoek)
Erkend archeoloog	Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014) Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)
Betrokken actoren	Liesbet Van den Bruel (OE/ERK/Archeoloog/2015/00025) (erkend archeoloog, veldwerkleider, auteur)
Locatie	Provincie: Limburg Gemeente: Bilzen-Hoeselt Adres: Spelverstraat (Fig. 6.1)
Kadastrale gegevens	Bilzen, afdeling 1, sectie G, percelen 501A, 526, 530A, 535B, 534D, 533A.
Bounding Box	Punt 1: X = 231424, Y = 173485 Punt 2: X = 231548, Y = 173636
Oppervlakte projectgebied (buiten een archeologische zone)	11 366 m ²
Periode veldwerk	15 september en 17 november 2025
Einddatum onderzoek	15 januari 2026
Relevante termen¹	Limburg; Vochtig Haspengouw; Metaaltijden; Middeleeuwen; Nieuwe Tijd; Proefsleuven

¹ <https://thesaurus.onroenderfgoed.be>

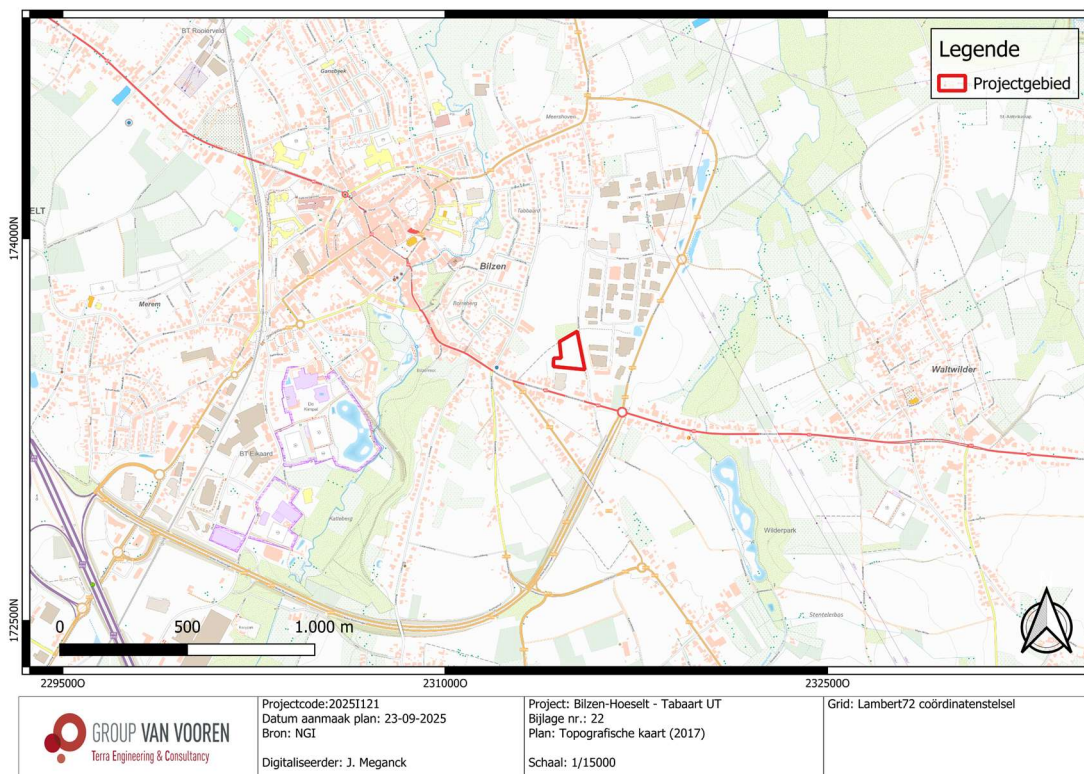

Fig. 6.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© NGI).

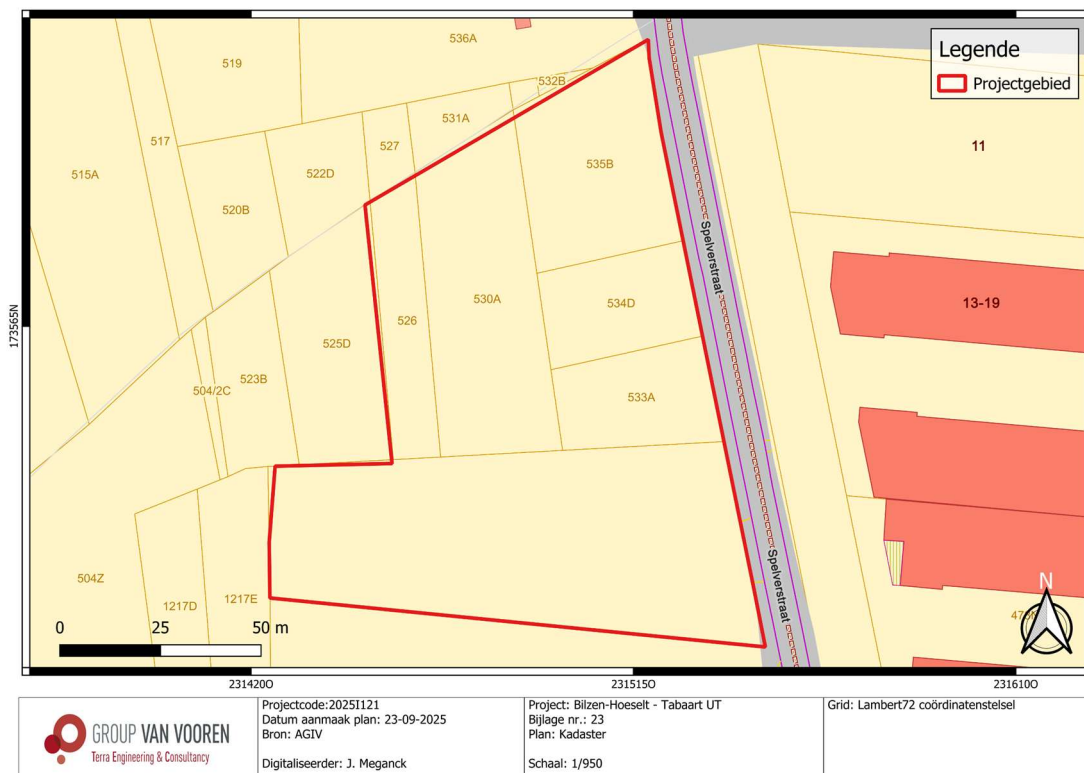

Fig. 6.2: Kadasterplan met situering van het projectgebied (© AGIV).

Fig. 6.3: Meest recente luchtfoto (2024) met situering van het projectgebied (@ AGIV).

2 Gemotiveerd advies

In januari 2024 werd door het agentschap Onroerend Erfgoed akte genomen van een archeologienota (ID 28627), bestaande uit een **bureauonderzoek** (2023K346) en een **landschappelijk bodemonderzoek** (2023K89), naar aanleiding van een verkaveling te Bilzen-Hoeselt. **Recent werd een deel van een perceel toegevoegd in de verkavelingsvergunning.** Het gaat hierbij om het zuidelijk deel van perceel 501A. In samenspraak met de Onroerenderfgoedgemeente werd beslist om die zone integraal mee op te nemen in het uitgesteld archeologisch vooronderzoek, onder dezelfde bepalingen zoals opgesteld in het programma van maatregelen van archeologienota ID 28627. Het volledige projectgebied beslaat 11 366 m². Op basis van het initieel uitgevoerde landschappelijk bodemonderzoek bleek het terrein uit één pedogenetische zone en één verstoorde zone te bestaan. Over het merendeel van het onderzoeksgebied werd een pedogenetische zone aangetroffen met een gaaf bewaard bodemarchief. Enkel in de zuidoostelijke zone werd een verstoord bodemarchief aangetroffen waarbij de paleobodem reeds vergraven is door recentere bodemingrepen die vermoedelijk in verband staan met de aanleg of afbraak van het voormalig aanwezige parkeerterrein en de aanwezigheid van de geasfalteerde toegangsweg.

Op 14 mei 2025 werden er 2 **extra landschappelijke boringen** uitgevoerd binnen het zuidelijke deel van perceel 501A. Uit het bijkomstig uitgevoerde landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat de aanwezigheid van een Bt-horizont ook in deze zone het geval is. Gezien de aanwezigheid van een bewaarde B-horizont was ook in dit deel een Steentijdonderzoek noodzakelijk. De kans op kennis- en datavermeerdering van een eventuele Steentijd artefactensite werd namelijk hoog geacht. De archeologische boringen werden gepland in een zone rondom de Bt-profielen.

Aansluitend op het landschappelijk bodemonderzoek werd op 14 mei 2025 het **archeologisch booronderzoek (10 x 12 m)** uitgevoerd binnen de afgebakende zone (rondom de Bt-profielen) in het projectgebied. Het verkennend archeologisch booronderzoek leverde 4 positieve boringen op. Bij het uitzeven van de stalen werden elf lithische artefacten uit de Steentijd aangetroffen. Het betrof voornamelijk chips die aangeven dat er ter hoogte van het projectgebied of ergens in de omgeving mogelijk debitage-activiteiten hebben plaatsgevonden die te linken zijn aan vuursteenbewerking. De artefacten werden teruggevonden in de Bt-horizont. In samenspraak met Gabriella Kaszas van de IOED Oost-Haspengouw & Voeren werd besloten om eerst een proefputtenonderzoek i.f.v. Steentijd artefactensites uit te voeren alvorens over te gaan tot een archeologisch booronderzoek in een denser grid (5 x 6 m). Deze redenering werd gevolgd naar analogie met een eerder uitgevoerd onderzoek aan de Liebroekstraat te Halen, waar de proefputten achteraf aantoonde dat de lithische artefacten zich bevonden in sterk uitgeloozd colluvium en het meteen duidelijk werd dat een archeologisch opgraving i.f.v. Steentijd artefactensites niet nuttig/noodzakelijk was geweest.

Het **proefputtenonderzoek i.f.v. Steentijd artefactensites** werd uitgevoerd op 14 juli 2025. Hierbij werden 4 proefputten ter hoogte van de 4 positieve boringen aangelegd. Op basis van de aardkundige observaties tijdens het proefputtenonderzoek werd duidelijk dat een interpretatie als Bt-horizont niet langer houdbaar is. Er wordt vermoed dat de vondsten uit de archeologische boringen afkomstig zijn uit de bovenste, verstoorde lagen (HTM) en onder invloed van bodemwerking in de dieper liggende lagen zijn terecht gekomen. De vondsten bevonden zich bijgevolg niet meer *in situ*. De afwezigheid van een Steentijd artefactensite kan bijgevolg voldoende worden aangetoond. De verwachting naar goed bewaarde sporensites bleef evenwel hoog. Er kon worden overgegaan op een proefsleuvenonderzoek i.f.v. sporensites.

Het **proefsleuvenonderzoek** werd uitgevoerd op 15 september en 17 november 2025. Het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek leverde voldoende data op om een oordeelkundige uitspraak te doen over de archeologische verwachting van het terrein. In totaal werd een dekkingspercentage van **13,42 %** bereikt. Hieruit blijkt dat het archeologisch potentieel zeer laag is. Het potentieel op kennis- en datawinst van eventueel verder vervolgonderzoek wordt eveneens bijgesteld naar zeer laag.

Het proefsleuvenonderzoek wees uit dat het terrein kan opgedeeld worden in **drie verschillende pedogenetische zones** namelijk de zuidoostelijke zone (zuiden van Proefsleuf 2 en 3) waar **verstoorde gronden** voorkomen, de noordoostelijke zone waar een bodem met een **A/C-profiel zonder colluvium** werd aangetroffen. In het overige deel van het onderzoeksgebied (centrale en westelijke deel) werd een **A/C-profiel met colluvium** aangetroffen. Profiel 2 (PR2) kan gelden als referentiemodel voor de zuidoostelijke zone. Onder het 60 cm dikke verstoringspakket werd hier de C-horizont aangetroffen op ca. 100 cm-mv. Profiel 5 (PR5) is opgenomen als referentieprofiel voor de noordoostelijke zone. Hier werd de C-horizont op een diepte van 45 cm-mv aangetroffen. Profiel 6 (PR6) kan gelden als referentiemodel voor het overige deel van het onderzoeksgebied (centraal en westen). Onder het 20 cm dikke colluviumpakket werd hier de C-horizont aangetroffen op 60 cm-mv.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden **geen archeologisch relevante sporen** vastgesteld. Wel werden er in het noorden diepploegsporen aangetroffen. In het zuidoosten werd een verstoringszone aangetroffen met een recent bakstenen muurtje en een recente verbrande lemlaag die te linken zijn aan de structurele verstoringen die vermoedelijk in verband staan met de aanleg of afbraak van het voormalig aanwezige parkeerterrein. De westelijke zone bevatte eveneens enkele recente verstoringen die gecorreleerd kunnen worden aan de voormalige speeltuin. Alle verzamelde vondsten waren afkomstig uit de diepploegsporen van WP1. De aangetroffen vondsten in de diepploegsporen en de recente

antropogene sporen, die weinig relevante archeologische waarden hebben, leiden daardoor niet tot bijkomstige kennis- en/of datawinst voor de omgeving van Bilzen-Hoeselt. De vondsten wijzen er anderzijds wel op dat er in de omgeving van het terrein menselijke aanwezigheid is geweest in het verleden, maar dat deze resten zich niet meer in situ bevinden omwille van diep ploegactiviteiten en erosie.

Alle verzamelde data en vaststellingen tijdens het proefsleuvenonderzoek leiden tot de conclusie dat het terrein een laag kennis- en datapotentieel heeft. Er werden immers geen relevante archeologische sites vastgesteld die zouden kunnen leiden tot bijkomende informatie over de omgeving. Er werden louter sporen vastgesteld die te linken zijn aan landinrichting uit de Nieuwste Tijd. Kostenbaat is verder onderzoek gezien dit lage wetenschappelijke potentieel noch nuttig, noch noodzakelijk.

Het terrein kan vrijgegeven worden zonder vervolgonderzoek of zonder bijkomende maatregelen ter bescherming van (afwezige) relevante erfgoed.

Dit ontslaat de aannemer/bouwheer echter niet van zijn verplichtingen.

De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in [artikel 5.1.4](#) van het [Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013](#).

De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

3 Programma van maatregelen

Vermits een archeologische opgraving niet noodzakelijk is voor het betreffende terrein, dient er geen programma van maatregelen opgesteld te worden.

Ondertekening

TEC nv staat voor een kwaliteitsvolle aflevering van haar resultaten en onderzoeken, onder de voorwaarden zoals overeengekomen met de opdrachtgever. Aangezien TEC nv de informatie, aangeleverd door de opdrachtgever of derden, niet onafhankelijk kan verifiëren dragen deze informatie-leveranciers de verantwoordelijkheid voor de accuraatheid en de volledigheid van hun informatie.

Dit verslag mag niet gereproduceerd worden, behalve in volledige vorm, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Dit verslag mag niet vertaald worden, behalve door of in opdracht van Terra Engineering & Consultancy nv.

Voor verdere inlichtingen over voorliggend rapport kunt u contact opnemen met ons kantoor.

Sint-Truiden, 15 januari 2026.

Hoedanigheid	Naam	Handtekening
Auteur + Erkend archeoloog	Alexander Doucet	#SIGN_ADO
Nagelezen en goedgekeurd door + Erkend archeoloog	Ward Decramer	#SIGN_WDC
Teamleader Sint-Truiden	Maarten Dingenen	#SIGN_MDI
Naam van de operationeel verantwoordelijke TEC nv	Stijn Minne	#SIGN_SMI
Naam van de persoon die TEC nv rechtsgeldig kan vertegenwoordigen tegenover derden	Kristof Van Vooren vv LRJ Van Vooren Gedelegeerd Bestuurder	#SIGN_KVV